

NDV wil kennis van sortiment bomen en struiken vergroten

Wilbert Hetterscheid, voorzitter: 'we helpen sortiment afwisselender en klimaatbestendiger te maken'

Wat ooit begon als een poging om eenduidige naamgeving van bomen en struiken te stimuleren, is bijna 90 jaar later een kennisinstituut rondom dendrologie geworden. Van wat? Dendrologie: boomkunde of de leer van houtige gewassen; bomen en struiken dus. NDV Voorzitter Wilbert Hetterscheid vertelt over nut en noodzaak van de Nederlandse Dendrologische Vereniging, die volgens hem ook voor het vak van groot belang is.

Auteur: Karlijn Raats

„De Nederlandse Dendrologische Vereniging (NDV) brengt mensen met elkaar in contact die beroepshalve of uit liefhebberij met bomen en struiken te maken hebben. We merken dat mensen nog steeds de behoefte hebben om van elkaar te leren over de grote verscheidenheid van houtige gewassen: Hoe herken je ze, hoe gebruik je ze, waar vind je ze, waar komen ze vandaan, dat zijn belangrijke vragen.” Aan het woord is Wilbert Hetterscheid, de man die zijn voorzitterschap van de NDV combineert met zijn andere functies als directeur van het Von Gimborn Arboretum in Doorn en als taxonoom bij de VKC in Roelofarendsveen. „Als vereniging hebben we de laatste jaren steeds meer leden kunnen verwelkomen. Dat vind ik best bijzonder, omdat we in het groen en in de boomkwekerij een teruggang zien in de belangstelling van sortiment. Kwekers worden ondernemers en zijn geïnteresseerd in het snel en goed kweken van een paar goedlopende soorten of cultivars. Logisch, want anders red je het niet ten opzichte

van kwekers die de schaalvergroting flink hebben doorgevoerd. Steeds minder sortimentskwekers leveren een breed sortiment. En juist dat soort kwekers zijn van oudsher betrokken bij de NDV. De oprichters van de NDV waren in 1924 afkomstig uit de afnemers van groen, zoals Landschapsarchitect en dendroloog Leonard Springer, de directeur van de Plantsoenendienst in Den Haag S.G.A. Doorenbos en enkele kwekers maakten zich zorgen over de naamgeving van de planten die ze geleverd kregen. Ook daar is de situatie totaal veranderd. De kennis bij gemeenten met betrekking tot groen is behoorlijk weggezaakt. Sterker: het beoordelen van sortiment is weinigen meer gegeven. En dat raakt een van de speerpunten van ons beleid: we willen de dendrologische kennis van leden en niet-leden vergroten. Het gaat dan om praktische én wetenschappelijke kennis. Want met die kennis willen we zorgen voor een verantwoord gebruik van een groot sortiment houtige gewassen in tuinen, openbaar groen en landschap,” geeft

Hetterscheid aan. Maar er worden toch juist steeds minder soorten toegepast? „Ja, dat klopt. Ondanks onze inspanningen is de kennis van sortiment bij architecten en ontwerpers achteruit gegaan. En wat ze niet kennen, gebruiken ze niet. Om verschillende redenen is dat jammer. ”

Beter groen

De voorzitter vervolgt: „Ten eerste zijn er soorten en cultivars beschikbaar die beter voldoen dan de degenen die veel gebruikt worden. Malus 'Liset' is zo'n voorbeeld. Deze sierappel is ooit door Doorenbos, die een grote collectie Malus in Den Haag had uitgeplant, geselecteerd uit een zaaisel. De rode bloemen zijn prima, maar daarna laat de boom vrij snel zijn blad vallen. Gelukkig zijn er tegenwoordig betere selecties voorhanden. Wij proberen tijdens excursies, lezingen en in onze cursussen en publicaties aan te geven welke planten wel goed groeien.

Exoten

Het is jammer dat het gebruik van exoten zo onder vuur ligt; dat is mijn tweede punt. Nu de klimaatverandering doorzet, zijn het misschien de exoten die in de stad op de plaats waar eerst inheemse soorten goed groeiden, voor goed groen kunnen zorgen. Ik geloof dat wij nu het klimaat hebben dat ze in Lyon twintig jaar geleden hadden. Inheemse bomen en struiken houden dat niet bij. Wat overigens niet wil zeggen dat we ons inheemse sortiment, dat maar beperkt is, niet moeten koesteren. In tegendeel. Maar een droogteresistente Ailanthus (Hemelboom) is in de stad misschien meer op z'n plaats dan een verdrogende beuk. Daarnaast is een exoot vaak aantrekkelijker voor gebruikers van het groen: exoten bloeien nu eenmaal uitbundiger dan inheemse planten en geven gemiddeld meer herfstkleuren. En als NDV laten we zien dat er een Ailanthus is die geen opslag maakt: daar komt de praktische vertaling van de mogelijkheden van dendrologie weer aan bod."

Kennisuitwisseling

Leuk die kennis die binnen de NDV aanwezig is, maar hoe kan de praktijk daar gebruik van maken? „De ruggengraat van onze kennisuitwisseling wordt gevormd door onze excursies. Onder leiding van een of meer ervaren dendrologen bezoeken we locaties waar gewoon en bijzonder sortiment te zien is. We zorgen er daarmee voor dat de beginner en de gevorderde wat opsteken van de uitwisseling, van de discussies. Want alleen door erover te praten en de planten keer op keer te zien, leer je ze in alle seizoenen te herkennen. Dankzij onze cursussen kunnen we veel mensen enthousiast maken voor een breed sortiment. Met het nieuwe, eigen cursusmateriaal, gemaakt onder leiding van hoofdredacteur Marco Hoffman, zijn we in staat algemene en cursussen op maat te geven. Ook in de cursussen is herhaling van de planten in de verschillende seizoenen een van de uitgangspunten. Men leert eigenschappen, verwantschappen en over

naamgeving, maar ook de herkomst in de natuur is natuurlijk van praktisch nut voor toepassingen later in tuinen en langs de straat, maar ook voor de kweekmethode. En sinds de upgrade, nu twee jaar geleden, van ons kwartaalblad, merken we dat Arbor Vitae ook een belangrijke reden is lid te worden van de vereniging, naast de vernieuwde website. Het sluit aan bij de andere manieren waarop we kennis uitwisselen. Kortom: Alles is erop gericht om een breed sortiment toe te passen, waardoor groen buiten minder een monocultuur is en naast klimaatbestendig ook minder gevoelig is voor ziekten als Massaria en Essensterfte."

NDV in het kort

De NDV heeft op dit moment bijna 800 leden. Ongeveer de helft van de leden is professioneel in het groen of is dat geweest. De NDV organiseert ongeveer 12 activiteiten per jaar: lezingen, stadswandelingen en bezoeken aan tuinen. Leden krijgen Arbor Vitae, het kwartaalblad, en eens per jaar DendroFlora, waarin keuringen worden besproken en geselecteerd sortiment uitvoerig wordt besproken. Leden krijgen korting bij deelname aan cursussen. De jaarlijkse contributie bedraagt € 45,- Meer informatie op www.dendrologie.nl

Cursussen

Sinds 2002 organiseert de NDV cursussen dendrologie. Boomkwekers, boomverzorgers, gemeentelijke groenvoorzieners en geïnteresseerden met een zekere basiskennis in groen, krijgen in 12 dagdelen de basiscursus Dendrologie of de gevorderde variant ervan. In deze cursussen wordt een theoretisch deel over naamgeving, morfologie en bijvoorbeeld determineren, afgewisseld met in totaal circa 400 soorten en cultivars bomen en struiken. Met behulp van het nieuw ontwikkelde cursusmateriaal en heel veel levende takken, kan de cursist planten in de praktijk herkennen en toepassen. Een derde cursus is wetenschappelijker van aard: men leert over herkomst en verwantschap van planten en krijgt een flinke brok nomenclatuur en taxonomie. De cursussen worden door het hele land en zelfs in company gegeven. Het lesmateriaal is onder leiding van Marco Hoffman volgens de laatste taxonomische inzichten bijgewerkt. De cursussen worden afgesloten met een certificaat. Informatie via www.dendrologie.nl.